

Gazeta si Fóia esse regulatu o
data pe septemana, adeca: Mer-
curea. —

Pretiulu loru este pe 1 anu 10 f.,
pe diumetate anu 5 f. austr. inla-
intrulu Monarchiei.

GAZETA

TRANSSILVANIEI.

Monarchia Austriaca.

TPANCIABANIA.

Брашовъ, 9. Августъ п. Дн септъмврия трекътъ лвасе
четатеа постръ о фіциономії сербъторескъ. Серенітатеа Са
тълъ предзітълъ Домпъ губернаторъ аль Църеі
ПРИНЦІПЕ de ЛІХТЕНШТАІН вілевої а чорчата дн кълъторія
інспекціональ че о фаче пріп ціръ ші локалітатеа постре.

Серенітатеа Са десчende дн отелълъ Nr. 1 зnde пріпі кор-
теніріле омаціалі дела тóte брапшеле, ші лвндъ квноштінъ
деспре стареа ші декріцереа лвкврілоръ пъвліч днаітъ таі дн
коло дн кълъторіз. Білевоінъ ші decchendenda, къ каре пріме-
ште Серенітатеа Са не верче патріотъ фъръ осевіре, не фаче а
не адъче амінте де ферічітеле тімпъръ а ле певітатълъ губерна-
торъ, пемвріторілъ Волгемут, каре шіа къштігатъ дн сінълъ
попорълъ о амінтире дълче ші о пемвріре дн фапте.

De вроц кътева септъмврі аветъ тімпълъ челъ таі фръмосъ,
кълдъръ афіканъ днверстать къ плоі репеzi ші тъпете десе; къ
тóte ачестеа де гръндінъ не а ферітъ Domпълъ патріе, ші ко-
лонълъ се бъквъ къ totъ темеілъ, de ресватателе остеелоръ
сале. Гръндъ петѣндінена еші форте бъпъ, атътъ дн холъ кътъ
ші дн гръндъ. Азіа се креде се фі фосгъ къндъз таі бъпъ
сечерішъ де кътъ естъ тімпъ; секара днкъ е бъпъ, ші фрънтале
де прітъваръ пг съпіт пічі кътъ де пъдінъ съперътбріе; поръм-
бълъ че е дрентъ фъ днръзіатъ де плоіле челе контине din Mai
ші Іспіш, днсе кълдъріле din Ісліш ші Августъ съплінескъ скъзъ-
тъпълъ, ші дъпъ че аз легатъ бінішоръ дъ ші елъ о сперандъ
де бъпъ сечерішъ. —

Biasiu, la S. Ilie 1859.

De si romanii din provinciele austriace, pucinu favoriti de sorte,
se asta mai indereptu atatu in cultura catu si cu avereia, de catu cele
alalte popora conlocutorie: totusi orice intreprindere s'a incercatu la
densii in folosulu besericescu, scolasticu au filantropicu, niciodata a
remasu neincoronata de efectulu doritu. Asia vediumu ca se fece cu
redicarea scóleloru de aici in seculu trecutu; asia cu redicarea ce-
loru din Brasovu in tempulu de facia; cu intemeierea fundului orfa-
neloru dela 1848/9; cu fundatiunea FRANCISCU IOSEFIANA; cu
intemeiarea funduriloru pentru ajutorirea vedoveloru si orfaniloru
preutesci pre la episcopii etc. Intocma vedemu si acum templanduse
cu redicarea museului fisicu - matematicu - naturale la gimnasiulu de
aici, caruia inca nu este anulu de candu i s'a pusu temeu, si ajuto-
ria-le ce incurgu incetu cu incetisiorulu apromit u ncsuintiele inte-
meiatoriloru lui nu voru remané desierte, ci preste pucini ani ne
vomu vedé cu unu institutu nou in form'a sa la noi, care nu numai
va usiurá scolariloru din acestu gimnasiu invetiamentulu in ramulu
sciintielorу naturali, ci totudeodata va sierbi gimnasiulni de unu orna-
mentu si o acuisiune interesante in sfer'a sciintielorу si a culturei.
Deci, precum se pare, nu indeferentismulu poporului romanu e causa
de nu se face un'a séu alta, in atare séu cutare ramu, despre care se
audu adeseori vaete si tanguiri; ci lipsa de zelu séu de curagiu, au
nepasarea celora ce li s'ar cadé se faca initiativ'a atarei séu cutarei
intreprinderei. Noi din parte-ne ne aflam in stare a recunoscere si
jaudá zelulu si caldura cu care imbracisiéza romanii nostri orice in-
treprindere li se oferesce.

Abia publicaramu list'a marimisiloru contribuitori din Bucovina
pentru museulu nostru, si acum suntemu earasi in placuta pușetiune
de a anuncia prin organulu acestoru foi, unu ofertu respective nu ne-
insemnatu. Domnulu At. Marianu Marienescu din Pesta, editoriulu

Pentru tieri straine 7f. 35 cr. pe 1
sem., si 14f. 70 cr. pe 1 an. Se pre-
numera la tóte poste c. r., cum
si la toti cunoscutii nostri DD.
corespondinti. Pentru serie „petit“
se ceru 8 cr. val. austr.

Baladeloru si a Colindelor romanesci, acelu june bravu, din alu ca-
roi capu luminatu si anima cultivata, scutite de tóta unilateralitatea,
s'a vediutu mai multi articuli publicati atatu in Telegrafulu rom. cu
slove, catu si in acésta Gazeta si Fóia, cu litere, — au insarcinatu
pre vendietoriulu cartiloru sale de aici prin o scrisóra plina de sim-
tieminte naționali, si de incuragiare ca pretiulu a loru 12 exemplara
din editiunea Colindelor, per 1 fr. 15 cr. v. a., se'lù strapuna in fo-
losulu museului supramemoratu, apromitiendu si din brosuriile veni-
torie totu atatea exemplaria. Fapt'a buna se inaltia pre sine insasi si
autorilu ei nu are de catu a secerá recunoscintia. Deci si noi nu
adaugemu alta, de catu ca, poftim tenerului scriitoriu romanu pre
calea apucata succesu bunu, curagiu indoitu si patientia de fieru spre
a puté intempiná cu pieptu vertosu si voia neinfranta, tóte acele
greutati cate unui scriitoriu mai alesu romanu, i se arunca in cale.

Pesta, 28. Iuliu 1859.

„Nu scie omulu pe ce ese afara din casa“ dice romanulu, — si
in dicerea acésta e unu adeveru mare.

Abia vr'o trei septemani de candu D. Demetru Haica advocatu
din Aradu venise la Buda intr'unu institutu de vindecare cu apa rece
spre a'si restaurá sanetatea, inse spre cea mai mare superare, muri
in 26. Iuliu, de parte si strainu de domn'a muierea sa si doue fiice a
le sale.

Nu a lipsit u inse amórea amiciloru sei si a romaniloru de aci,
carii tóte facura pentru a'i areta onórea din urma ca unui romanu
bravu.

Densulu in diua mortii se mutase din Bud'a la Pest'a in otelulu
Palatinu, dar' peste putene minute aci 'si dedú susletulu, dupa ce de
mai multi ani a patimitu de slabitunе, si abia prin bai se mai puté
restaurá incatuv'a din anu in anu.

D. Pavelu Lica curatorulu romanu facu dispositiune ca trupulu
repausatului se se strapuna in casa bisericiei gr. r., si s'a si adusu in
salonulu de adunare a comunitatii, — si acolo, unde abia cu trei dile
mai nainte romanii avura bucuria pentru instalarea Dlui Ionichiu Mi-
culescu ca parochu in Pesta, astadi intristarea nespusa pentru perde-
rea acestui bravu romanu.

Amiculu seu din tineretie, D. Stupa apotecariulu cu ochi lacre-
mandi s'a ingrijitu pentru tóte, si Domn'a Anna Miculescu, nu si-a
crutiati ostenéla a face acele, ce avea o femeia de a implini. — Co-
mendarea s'a tienutu de 3 preoti si 1 diaconu, josu in curtea biseri-
cei, si junimea romana la petrecutu cu facili aprinse pe lenga sieriu,
ce era urmatu de amicu repausatului, de toti romanii de aci, si alti
advocati, si carutie numerose. Trupulu s'a depusu in cinterimulu o-
rientulu intra romani. Pe immortare a ajunsu si Dómna sotia cu
fici'a mai mare: —

Aceste le-am tienutu de lipsa a le atinge pentru mangaierea ace-
loru, carii ca amici si romani din alte parti s'a pututu superá au-
diendu ca unu amicu si romanu a murit u strainetate, — dar' unde
u'a lipsit u onórea din urma.

Speru cuñca DD. Aradani, carii au pruncit u traitu cu densulu.
'i voru compune biografi'a, — si pene atunci, sia iertatu a observá ca
D. Haica s'e nascutu in Aradu din parinti economi, si numai cu truds
si talentulu seu a potutu se gate si scólele inalte. — Aci a fostu ad-
vacatu, mai tardi burgmaistru, si candu-v'a in Bud'a septenviru. —
In timpulu mai nou a continuat u iéra advocationa in Aradu, unde pen-
tru loialitatea sa, asemene l'a iubitu romanii cum celealte naționali-
tati, — unde si-a castigatu poporalitate si autoritate prin anima nobi-
la si caractru barbatescu dovedindu umanitate prin faptele sale, caci
de avea romanulu necasu, mai nainte cautá pre D. Haica ca se-i aju-

te, — si nu era nime, carui putea, si se nu-i faca bine. Aradanii au perduto in densulu unu barbatu, pe carele unu seculu nu'lă pote usioru recompensă.

Densulu a fostu ca vulturulu, carele prin meritele sale s'a redicatu in olimpu, eara nu ca buh'a, pe carea, Minerva a predicat'o.

At. * *

В і е н а . Міністерівљ de фінанце афъ кв кале a детерміна
ка тершіпвлѣ пептрѣ дікакассареа вакілорѣ de къте дої крвчері т. м.
копв. ді вальюреа de акѣм de треї крвчері пої, че с'а фостѣ
кончесѣ пріп декрети ві minістериале din 10. Ianваріе 1859 —
бълет. імпер. Nr. 12 — пъпъ ла капетвлѣ лві ІІвле 1859, съ се
прелюпцескъ пъпъ ла квпетвлѣ лві Дечембре 1859.

Пріп Ѹттаре ачестія бапі се ворþ акцепта фъръ пічі о пе-
декъ дѣ кътръ тóтє касселе ші оффіциел пъпъ ла капетвлѣ лї
Дечетбрє 1859 ла солвічігпі ші скітвѣрі, еар' днпъ еспірапреа
ачестія терminþ ну се ворþ da mai твлтð дѣ кътръ кассе ші
оффіcio.

Ачестія ваші de аратъ, днпъ еспірареа лнпей лві Dечетбр€ 1859 се ворѣ акцепта де кътрѣ касселе ші оффіціеле індікате дн mai съсѣ пытівлѣ декретѣ, пытай ка матеріале de аратъ днпъ гректате кѣ предуспіїе че се ворѣ стѣторі спедіалмінте дн прівінца ачѣста.

В i e n a . Спре а делътвра mai твлтє педечї се декіарѣ къткъ скътіреа de тапсъ копчесъ prin § 45 алѣ патентеї дипп-рътешті din 2. Мартie 1853 — вълт. імп. Nr. 38 шi 41, апої prin § 87 алѣ патентеї din 21. Iunie 1859 — въл. імп. N. 151 — шi prin § 41 алѣ патентеї din 17. Maii 1857 — б. імп. N. 98 — есівітелорѣ скріптелорѣ, докъмптелорѣ шi пертраптърілорѣ я жъдецеле үрбариал, се естинде шi ла ачеле касврї дп карі дпъ § 30 алѣ патентеї din 2. Мартie 1853, апої дпъ § 66 алѣ патентеї din 21. Iunie 1854 шi дпъ § 17 алѣ патентеї din 17. Maii 1857, се ва үрзи de кътръ үпѣ репресжантанте інстітутѣ din оффіціѣ decнпърдїреа пъсчівпілорѣ шi реглареа пъдверлорѣ.

— Ministeriul de жюстіції. Pe temeілă artik. 1 алă патентеі ʌмпнеретешті din 7. Фебрварie 1858 — въл. imn. Nr. 23 — ce opdinъ квткъ реглъшштвълă de потариатă пъблікатă пріп патента ʌмпнертѣскъ din 21. Маів 1855 — въл. имп. Nr. 94 — va intra ʌн аптівітате ʌн черкандарілă кърдеі аපелатіве din Appeală ʌн 1. Ноембре 1859, ʌптръ тóте диспесечівіе ляі ʌн прівінца кърора нз e диспесеі алтă чева еспресі пріп пъшітеле патенте.

Дн ачеста зи ворѣ интра дн апгівітате дн черкандарівъ къреї апелатіве din Ardealъ ші опдинцівпіле миністеріялъ де жжотіцій din 16. Фебр. 1858 — б. імп. Nr. 26 — ші din 18. Іюліе 1859 — б. імп. N. 131 — decspre прочесора ла скбтереа претінсієрівръ карі се ворѣ демпнетра пріп акте потаріад.

Biena, 7. Августъ п. 8 п 8 офертъ таре патріотікъ.
Ім. Са D. епіскопъ алѣ Бѣковінѣ ЕзеніїХакманъ dimпрєвнъ
къ консисторівлѣ аѣ Фѣкватъ 8п8 офертъ спре скопвлѣ ресвоївлї
треквтъ de 8п8 тіліон 8 фіоріні, лн облігаціїнѣ 8рваріалі,
ші Maiest. Са. ч. р. апостолікъ пріп скрісóреа de тѣнъ din 11.
Івліз а білевоїтъ а прімі офертулѣ ачеста ші а сиріма позіціоръ
оференці о deoceбітъ твлцтіре пептру аліпіреа арътатъ ші кре-
динца кътру преапалтълѣ тронъ, докъментатъ пріп жертва ачеста
патріотікъ.

— Къ скріпóре din 28. Iunie se denumi **ФМЛ. Ioane conte Koronini** de Bană, кълтапă спретă, губернатор ѿ ши цепералъ komandantъ **и**н Кроація ши Скіавонія, губернаторъ de Fiume ши спретă-прешедине алъ табълеї вапале **и**н Аграмъ; еаръ de губернаторъ Boibidineи ши Бънатълъ Temišianъ **Ф. М. Л. Іосифъ Сокчевічъ**; **и**н Далмація de губернаторъ: **ФМЛ. Lazar bar. de Mambla.**

— Днръ че скімбареа прiconieріоръ с'а днчептвтъ, апої дн
22. Іслів се транспортаръ 151 солдаті пріпші пе дрътвлъ фералъ
пе ла Прага ши Dpecda маї департ. — Знѣ алтъ транспортъ de
франко-сарзі дн піктъръ de 475 солдаті, кари фзесесеръ інтер-
нації дн Moravia ре'пторкъндсе трекръ тотъ дн 22. се'ра пе ла
Biela пе дрътвлъ de nорdъ дпainte. Чеї кари авэръ окасіоне
de a конверса къ маї твлці din ачеї прiconіеї асігуръ квітъ
бакрія лоръ ла пріїтиреа штіреї deспре ре'пторчере дн патріа
лоръ а фостъ пем'єрцінітъ. —

Cronica straina

(Стадіялъ де фацъ алѣ евенімітелорѣ). Журналъ таї тічі dectrinate дела сорто — а еши пътнай одатъ сеѣ твлтѣ де дозъ опи по септьмѣнь лжій фтилінскѣй кіемареа ші даторінда лорѣ фацъ къ пъвлікълѣ лорѣ таї біне атвпчі, кѣндѣ еле фп пъвлікареа еве- дімітелорѣ ѡртеазъ таї твлтѣ пе ашea пъшітеле „Ревісте,“

каре din ржзлѣ чељ таре алѣ історије впіверситет din зілеле по-
стре рескупъ сеаѣ рекзегъ пътai фрпгтea, пътai сімбрелe еве-
німінтечорѣ дніпревиѣ къ кањселе лорѣ пъскътоаре, еарѣ ачестеа
лпкъ не кътѣ се поате атъта de лътврії, лпкътѣ четіторвлѣ
фѣрѣ а фі констржнѣ съ іа амъпъ зече алте жэрпала, съ штіе
dintr'odатъ впde се афль къ лектвра oa ші съ пъ нерзъ фірвлѣ
лакрвлї; сеѣ дѣкъ евенімінтеle пъ аѣ пропъшітѣ, еарти се афле
къ пъ а пердѣтѣ deакъ лп карсѣ de 4—5 зіле пъ а чітітѣ ni-
мікѣ. Дечі съ ведемѣ впde не маї афльтѣ ші астъ-септътпъ
къ історіа зілелелорѣ постре. Съ лпчепетѣ астъдатѣ dela:

Ачеасть аристокрація нъ дъ лві Наполеон ші фамілієй лві крэзъ-
тажні пічі къті від грызите de твштард. Че вомѣ таї твлті ?
Дп Monitor. Франдеи еши таї декэрзнді о декіръчно о фі чіал
копрінгозаре къ Франда нъ пытія дпчетеазъ къ артарае чі дркъ
гзыберпымъ еі е детермінаті а decapita ші а тріміте твлдіе de
осташі не ла каселе лорд. Timec се префаче ка ші кът ар креде
ачелей декіръчно, дп фунді дпсь о іа дп вътае de жокъ. А-
честі жокъ de о політікъ періклоасъ пычі пвбліче нъ се поге
еспліка алтмінтреа, декъті препнпнді ка твлді алці, къткъ а-
ріотокрація енглезъ сеаі адекъ міністерівілъ карело нъ е декъті
квітесенда (есктрактвл) еі, а пріпсъ пе съв тъкъ оарешкаре
пландрі дштмане ші квтропіторе de але лві Наполен, еаръ ажт
пе темеіш ачелюраш таче ші фармезъ върбуетеште, преквт
фаче ші Наполеонд къ флота са. Къткъ de алтъ парто Англіе
ді настъ фоарте твлт de реглареа дефінітівъ а требілерд італіане
пріп вртарае къ джнеа ла від касе оаре каре ва авеа фптрі
пі-
тікъ а сърі ла тіжлокъ ші къ тъкъ арматъ, de ачеаста еаръш
нъ се ва фпдоі орікаре штіе къткъ, Італіа есте кът амъ зіче
inima търеі medітеране, de кареа е спълатъ din трсі пърді, къ
ачеа тарае есте кападвлъ ші дртвлъ дътвторд de віацъ алді
ко-
терчівлі енглезъ ші франчезъ дінтр'одатъ, къ нъ фъръ темеі
Англіа са дпфіті дп ачесеаш ла треі локрі de фртре тарае ім-
портантъ, адікъ ла Цівралтар (пвшіті одатъ колоапеле лві Ерквле,
дп капвлъ Спаніе), ла Малта дп вечінътатеа Ciціліе ші ла in-
сълеле іоніче; къ déкъ Італіа ар къдеа політічеште съв фпфрж-
рінца Франдеі, атвпчі ачестеа дозъ статврі, адікъ Франда ші
реппъсквта Італіа ар фі дп старе de а ръспінде ші комерчівлъ
Англіе, пептврі кареле дпсь енглезії трієскв ші торд. Ачеа
карій аж потвті афла кътъ чева деспре фппрециірвріле каре аж
прекврсъ ла пачеа дела Вілафранка даі къ сокотёла, къткъ ші
Наполеонд ар фі апвкатъ а дескопері таї dinainte брешкаре
пландрі дштмане de а ле аристокрації енглезе, пріп вртарае къ
пачеа о аж дпкеіетъ къ ініма плін de ръсвнpare дп контра
ачедеіаш.

Деествіл атъта квікъ термініл від сінчєрітате пічі пъль астъзі ну се афъ дні дікціонаріл від діпломацієй. Ілптр'ачеа льтмеа, союзататеа, комерчівл, індустрія, став къ ініма дндоітъ, днкъ тутъ ну штіл де че съ се апъче. Mai дн скртъ, пачеа льтмі пічі къ впъ пасч ну а пайтатъ, ну с'а консолідатъ. Декъ бърбаді ка міністрі Памтерстонъ, ка Реселъ, Naniep (Admiralъ) ші алдій, ка ачештіа ну воръ а крепе дн паче, апої квіт ва крепе льтмеа чеєалалть.

Mai de квіжнді кабінетіл Францеі а пропусь формалі кабінетіл вітапікъ, ка съ се днвоіескъ впії ші алдій ла о десартире цепераль. Нічі парламентіл ну а крестатъ преа съсъ ачестъ прописечкне.

Bine zice Wanderer, квітъ днпъче дн трактате dela an. 1815 съскрісе ші реквооккте de тоте пътеріл віропене с'а фъктъ tabula rasa, віторвл віа пропусь къ тутъл алте аліанде днпре кабінете:

ФРАНЦА. Парісъ, 3. Августъ. Дн легьтінте къ челе премісе съв рібріка Британіе лінсеште ка съ тречетъ ші аічі вртътіроле:

Mai dntp'одатъ къ артікліл „Moniteur“ ръсфільторъ де поче пътіл ка съ амбескъ о льтме, со окнъ жерпаллі семіофіциалъ „Патріа“ ші — прекът вртъ тутъ еарна дн прівінда Італіе ші Аустріе, niezіші опуне чітіторілоръ сті ка din тоате кътъ зіче Moniteur съ ну крізъ пітікъ! Квітіле Патріе алікъ съпіт кам ачестеа: Днкіеіреа ръсвоівлі днкъ ну есте ші днкіеіреа de паче. (Браво, minnіатъ dictinckijne ші астъдатъ пінъ de adevъръ!). Де ші ну не маі батемъ ла Minchіо, дн Італіа днсь треде съ се паскъ о старе de трібгіррі тарале ші політіче. Пачеа с'а днкіеіетъ пъпъ аквіт пътіл не хъртітъ, есте de пеапъратъ а се лза тъсрі спре а стініе къ тутъл вічніка ватръ а революції. Пріма ідея а ренаштерії каре се квітъ дн Італіа, треде съ фіе трівтфіл елементілі італіані (паре къ звіл націоналітатеа фіръ лібертате ар пітіл тутъл!) Днлніте авіа къ дозъ днпі ера тъпа Аустріе престе тутъ дн Італіа. Де аквіт днлніте ачееаш тъпъ треде съ рътъпъ дн Biena ші пічі вітра еі ну маі аре съ рътъпъ дн Італіа „Венеція ші Dкакате (Парма, Modena, Тоскана) треде съ ажвіпъ провінції італіане.“ Натвра фіекърії конфедеръчкні есте ка съ се апере ea по сінеш днпсаші, чеєа че пе ачей съртні аустріачі, карій дн Італіа фіессеръ пътіл темпічорі ші візіторі de темпіде, дн віа трімітіе пептре totdeasna пе ла ветреле лоръ.“ Італіа треде съ фіе Італій, ші Пісъ IX. аре съ рътъпъ Пісъ IX-леа. —

„Wiener Zeit.“ днкощеште ачестъ літваців алі Патріе къ вртътіроле: „Noi репродуктіе еспресіоніе ачестеа ашea сім-пль, прекът ле афътъ. Chine ну квіпіште ачестеа днжхртірі маі de десвілтъ? Сітвъчпеа dékъ веі квіта біне, а рътасч тутъ чеа віке. Ачееаш есте астъзі днпъ ръсбоів днлткта прекът а фостъ маі nainte de ръсбоів.“

Днпре ачесте бътълії жерпалістіче конгресіл деотінатъ а се дескіде ла Шіріхъ дн Елвеціа пептре Аустріа, Франца ші Capdinia се апропіе. Дн ачелаш съпіт съ се формалезе маі de апропе kondіціоніле de паче, съ дефігъ дефінітів фронтіера с'єт мізкініле днпре Аустріа ші Capdinia. Totdeasna се ворбеште таре деспре впіл конгресіл европеанъ къ скопъ ка ачелаш съ ре-глезе маі віртосч треділе Італіе ші маі аштіе съ десватъ впіл проєктъ de конфедеръчкні, каре се зіче, къ ар еши din kondeiілі mіnістрілі конте Валевски. Нътіл de ну ар фі тоате ръспенірі din пъката, чернітвръ тутъ зіоа пептрака съ ну се фртъпніе пічі одатъ.

ІТАЛІА. Пъпъ ла 6. Августъ маі афътъ deokamdatъ din Італіа пътіл атъта, къ тутъ чеєа zicъ дн Nр. трак. деспре днп-предікірріле de фадъ de аколо есте днптетіатъ пе adevъръ; — квітъ дн ашea пътітеле Dкакате ші дн Легаціоні революціоне се днпртъ бървітеште асвіра губернаторъ респектіве. Totdeasna кътева жерпале маі тарі воръ а шті, квітъ челе дозъ пътірі тарі каре алі съскрісч прелітіареле пітіл dela Вілафрапка с'ар фі днвоітъ днпре cine ка съ ласе пе італіані de капвлі лоръ, съ ну днпревіе, чи adikъ dékъ попорвлі віа фі дн старе de а стръбате къ воінда са дн контра domnitorіlorъ съ, с'є dékъ съвераній лоръ се воръ пътіа днпвіла ка с'єші реоккніе троп-ціле къ тъпъ арматъ, съ ле фіе de біне зіора ка ші алтора. С'ар фі афлатъ adikъ къ кале, квітъ ачестъ тіжлокъ padikalъ ар фі сінгірлі кареле ар пътіа днпдествла маі deapріе воінда пар-тіелоръ. Нътіл къ Napa Pomei се ва фаче брешкаре есченів-піе, къчі ачестіа і с'а промісч впіл фелъ de ажвіторъ асвіра съ-шілоръ лі, съ kondіціоне днсь de а приїті ші а санкціона о самъ de реформе тъптітіроле. Deчі се ворбеште еаръш аквіт ну штітъ а кътева бръ, квітъ кардиналлі Antonellі, прешедін-теле губернаторъ напалъ, чедъ маі червікош днштапъ алі тутъроръ реформелоръ віа фі констрікція авіа одатъ а'ші da dimicіonе

пептре totdeasna ші а се ретраце dela треblе пъбліче, къ а къроръ пътіраре а квіфідатъ пе капвлі бісерічіе апсене дн атъ-тіа amar' de fatalіtъцъ. —

Къ тоте ачестеа льтмеа вреа съ штіе, квітъ піквірі пе пъ-тітъцъ ну ві ашea ашea ашea de а стръбате къ реформе ка дн статіл вісеріческъ ші дн регатвл Neapolіtanъ. Кабінетеле ач-сторъ дозъ статірі декопіеze преа тутъл пе аптіклі сепатъ ро-тапъ алі Pomei din zilele лі Салла ші Marіs, днкълікъ аквіт ка ші атвічі пътіл артеле съ пітъ ажвіта чеваш. Апої днсь ро-тапії de атвічі ші романії de аквіт, кътъ червлікъ de пъ-тітъцъ! — —

ЦЕАРА РОМЪНЕАСКЪ ші МОЛДАВІА.

Бъкврещті, 5. Августъ с. п. Жерп. церт. de Бъкврещті скріе, къ дн 18. (30.) Імліш с'а івітъ дн лагърлі dela П. впіл фокъ, каре тістві маі тутъл бараже, кортврі ші ашвіпісіе, маі віртосч din квісъ, къ впіл вісколі таре фъкъ престе пътітъцъ стъпіереа фоквіл дн пріпъ. „Тоте бордеіеле din кастре ші чедъ маі таре пътірв de кортврі се пітічіръ,“ скріе C. Боте; еаръ „România“ реферéзъ, къ ачестъ фокъ ар фі фостъ дн ле-гътвръ къ о конспіръчкні асвіра відці Domnul, каре стъ din маі тутъл вагавнізі de Бъкврещті, че се афъ дн солдатъ пар-тітіе боіерілоръ челоръ тарі, каре съпіт тоте пътіл патріоді віні, н'аі фостъ пічі одатъ.

Жерпалістіка Пріпініателоръ аре етатеа de азръ съпіт Dom-піторлі de аквіт; de ачea ео дн кънділ дн кънділ впіл днпъ алтъл ла льтмінъ, каре de каре маі лібералъ, днсь впіл дн еле, кіаръ ші ресфьцате. „Trівгна ро-тіпъ“ дн Іашій, de каре авіа азіміл аічі, къ екістъ — бічвіе фірте асвіра тутъл пе-ажвіссе ші че е маі тутъл, къ егальтатеа перфектъ ші прогре-свіл де пътіл де плекара а челоръ маі тутъл діптре еле. — Дн Бъкврещті еші ші впіл жерпалъ, фелів de Шаріварі, съпіт впіл тітъ „Nіperchea“ ші днідатъ оспендатъ ре'пвіш съпіт тітъ „Spіridon.“ — Етвілеме ші персоніфікації de евеніміпте аре отвіл да веде дн жерпаллі ачеста ну не істеде, ба зупорі кіаръ дн-віпціосе, дн кътъ ліці сквітвръ фікациї de рісъ. Ші ачеста е о тътвръ асвіръ лепгъ ші латъ, къчі ажвіссе пріпіті вілкініе пала-телоръ ші съ 'ntinde пъпъ 'n капвлі сатвлі стрігънді, віртвіе дрентате, браввръ, op date не спете. —

Астъзі дн локъ de a репродуктіе артіклі din жерпале Цъ-рілоръ ро-тіпешті деспре стареа лькврілоръ de аколо, афътъ къ кале de a скоте маі віні вртътіроле штірі intrate маі de квіжнді дн Gazeta пемдескъ din Брашовъ къ датъ din 2. Августъ. —

Din вечіна Церъ ро-тіпескъ ну пі се аратъ пічі впіл фелъ de штіре днвікврітіроле. Фіріа партіелоръ дн локъ съ скажъ, се десвілтъ тутъ маі тутъл, ші астъзі трече чіпева de віні топъ а днкіріма пе стріліні, еаръ аштіе пе аустріачі. „Naціоналъ“ ші соціоръ сълі дн ертътъ о асеменеа пътіраре, къ атътъ днсь не съпіръ ші тутъл, квітъ токма впіл неамцъ днші вітіе маі таре жокъ de націонеа побстръ (чеа пемдескъ). Не ліпгъ Gazeta пемдескъ din Бъкврещті кареа се побръ къ demnіtate, маі деквіжнді есе днкъ ші впіл алтъ жерпалъ пемдескъ (adikъ тутъ дн Бъкврещті), алі кърві програма есте а пъраре а паді-оніалітілоръ, pedакторлі днсь — тутъ неамцъ — калкъ дн пічоре пе націонеа церташъ (?). Ачестъ апъртіоръ алі паді-оніалітілоръ днпрече пе жерпале челе маі padikalе din 1848, еаръ пътіраре са ші днчіркъ днпрі сафілті асвіра А-устріе ші а стърії ачеліаш. Алътвіеа къ ачестъ неамцъ стъ „Naціоналъ“ (?). — Дн зілеле din вртъ с'а ескатъ дн Бъ-кврещті о тврбісъ песекврітате ші о днкордъчкні днсвілтіроле de гріжъ ші се ворбіа престе тутъ, квітъ о'ар фі прегтітъ о революціоне кареа ар фі съ ші спаргъ (Се пітъе преа шіордъ ка піште бербапі ръсвіндіші съ се dea de впілтіе спре а да Европеі окасіоне de a пітічі тутъ че а фікшъ ea дн фавбреа Пріпі-ніателоръ.) Еаръ атентатіл віческіе ачеста е днпрептатъ асвіра стрі-пілоръ карій пептре Цера ро-тіпескъ алі фостъ ші днкъ ші съпіт о аdevъріатъ віпітате. „Naціоналъ“ съфілъ дн спізъ спре а гръбі ерпіціоне, пътіл de ну шіар фі грешітъ сокотела. Нъті-тівід жерпалъ зіче, квітъ стріліні, ка дншішапі аі попорвлі ро-тіпескъ прівеськъ пропшіреа падіоній къ окі ріші ші аі конспі-ратъ къ връшташій чеі de акась аі пропшіреі. Ро-тіпелл днп-ші пітъ ші патріотъ, квітъ дн ачестъ епохъ оріче тврбіраре а лі-піште пъбліче, ар фі къ тутъл дн контра інтересілі пострѣ! — Ачеста есте — zіче Gazeta din Брашовъ, о гълціві че ну аре пічі тъпі пічі пічоре (?). Токма елементіл пемдескъ din Бъ-кврещті копстътіоръ din маі тутъл тії de съфілете, есте днсвілтіроле тутъл пе ачестъ епохъ тврбіраре а лі-піште пъбліче, ар фі къ тутъл дн контра інтересілі пострѣ! — Ачеста есте — zіче Gazeta din Брашовъ, о гълціві че ну аре пічі тъпі пічі пічоре (?). Токма елементіл пемдескъ din Бъ-кврещті копстътіоръ din маі тутъл тії de съфілете, есте днсвілтіроле тутъл пе ачестъ епохъ тврбіраре а лі-піште пъбліче, ар фі къ тутъл дн контра інтересілі пострѣ! —

Инвестітата Domnului face „Джубовіце“, каре де ликъ есте за юрналъ „Българският“, борте твърде de лякръ. Аристократията ромънска личи, притоме фамилията царей, път пъти въз фелъ de оишатъ пентъръ Domnului щи ачеа по дюреоска личност маи ферънте декътъ ка Шорта съ денонощие личното на тронъ Царей ромънски. (Ачеста е адебъръ, о што тътъ лична къ боевири чеи шари аз воитъ оръче пътни молдовеанъ по. Nota Ped. F.) Ачеа партитъ есте еспасъ ла челе личните атаки din партеа padikaliorъ. „Джубовіца“ (редакторъ към поетъ Бодинтианъ) спънне боевири личи фадъ, къмъ еи път пъти о симпатиъ пентъръ попоръ, пъти о юбъре пентъръ опореа щи пропънтиреа националъ, къмъ еи съпътъ egoистъ щи хръчупеа (торалъ) персоналъ, къмъ личъ еи не жънеле попоръ ромънски каре съ а дештентатъ асия одатъ щи а гъстътъ din личното, по „зъв воръ маи ферека личи лапидъръ; еаръ дъкъ къмъ еи вреа щи апълете алецетъ Къза ла тронъ domneеска, атънчи ачеа 20 mil condadъ възвѣ, кари аз статъ личи кастре ла Плоиешти се воръ фолои де тъмъ щи воръ адевери личи окъл лични, къмъ личи вине постре личъ тогъ маи кърде съпътъ романъ, щи къ не ромънъ личи поди тъчела, по личъ алъ роби! — Личната фортъната просперитета а Царей ромънски, аре требънцъ де алъ кондукторъ, еаръ по де ачеа кари астълъ борбеска щеа не мапе. —

Мълтъ дефъната камера съ а десфъктъ, дълъче а декретатъ ридикареа ѹпътъ национале де ескомпътъ щи о банкъ де личнотътъ, а черчетатъ щи бъгетътъ статътъ, а фискатъ личните атъпъициоръ събалтернъ плътътъ маи ръж щи личи търътъ, а декретатъ тогъ одатъ ацигърареа пенсіонъръ пентъръ атъпъициоръ векъ. —

Tamai'a, tómna an. 1858.

Insciintiari scolastece, piperiu si masere.

(Capetu.)

Ci déca ne aflamu acum in Baia mare, se mai petrecem aici inca pucinu; mai bine si asia nu sciu unde amu poté petrece... Se mergem la scólele r. catolice, se vedem, déca mai aflamu si acolo romani? —

Ce, acestea scóle — rom. cat. — sunt aici 4 clase normale, si pe atatea gimnasiale cu unu numar de scolari forte insemnatu (nu sciu de siguru, ci mi se pare, ca voru si 4—500 sau si mai bine), si au nu ve veti bucurá, déca ve spunu, ca cam $\frac{2}{3}$ parti din acestu numar frumosu de scolari sunt romani?... E dreptu, ca acésta cetaate e incungurata de toate partile numai cu sate romanesci, in ea inca sunt locuitori romani cu numar frumosu, — dar' pe lenga toate acestea e unu semnun forte imbucuratoriu a vedé romanimea asia de bine representata la scólele de aici. Studentii romani sunt de prin partile invecinate a Satumarei, de prin Chioaru si Selagiu. Dar' inca de ar fi scólele romanesci comunale de prin giuru toate in stare buna si bine organizate; parintii indemnati de a-si da copiii la invietiatura: apoi ar fi mica Baia mare de a primi in sine pe toti studentii romani! — Ramai in pace acum locu frumosu, loculu bucuriilor mele copilaresci, unde prim'a data amu inceputu a me face amien cu musele! Impartiesce si de aici 'n nainte lumina romanilor, si ei si-voru aduce aminte de tine cu respectu, voru pastra in onore memorie ta! *)

Dupa o meditazione despre cele dise, ne destuptam in cetatea Satumare. Scóla romanescă de aici amu lauda-o si nu pré... Se-i damu pace! nu avemu de a impută nimerui; — caci cu impregiurările nu ne putem luă de capu. Putem ince avé o sperantia buna pentru viitorul acestei scóle.

La scólele gimnasiale (8 clase) aflamu si aici romanii reprezentati destulu de bine. Cu asta ince ni se gata tota bucuria, dupa ce de celelalte, ce aflamu aici, nu prea avemu a ne multiumi; caci adica studentii romani, candu au absoluitu acestu gimnasiu, de si nu si-au pitat de totu limb'a materna, dar' apoi sau nu le place a o mai vorbi, sau pasiescu chiaru in publicu cu nesce idei stengace despre limb'a si literatur'a romanescă.... Se asta — durere, dar' cauta se marturisescu adeverulu! — de si pucini, si de acei-a, caroru li-e ruine a se mai numi romani, pe lenga toate ca au mancatu destule prescure romanesci acasa la parinti. **)

*) Traiescu si adi mai multi din tempurile betrane, cari si au castigatu, sau au inceputu a-si castigă invietiatura in B. M., cari toti si-aducu aminte cu reverintia de acestu nume. G. M.

**) Causele?... Din parte-mi nici catu nu me sfiescu ale ascrie si crescere din copilaria pe la casele parintiesci, — mai alesu la sii unor preoti. G. M.

Atari gimnasiisti absoluti dela Satumare intrau apoi — pene acum — cea mai mare parte la teologia in seminariulu de Ungvaru, unde apere Dumnedieu se se si ocupatu catu de pucinu cu limb'a materna! Numai de ar si vorbitu-o incal!... Ma, de se aflau unii sau altii veniti de pe aiurea, cari erau mai destuptati si mai interesati in asta privintia: apoi nu mai aveau capetu disputele intra ei! Se-si apere romanii in contra romanului limb'a sa!... Trebuia, se se insiore die ori eare binesentitoriu... de ceea ce spuneau unii dintra cei mai destuptati despre atari dispute, ce aveau ei cu ceia, pe cari densii i-numeau „perduti!“ ***)

Acestea totu au fostu asia celu pucinu pene acum. Pentru viitorul inse avemu de a spera stramutarea acestor lucruri superatios; caci de o parte studentii romani, ce absolve gimnasiulu in Satumare, si voru se intre la teologia, au se sia in seminariulu romanescu dela Gerla, deca nu suntu vorbe gode cele, ce se audu; — celelalte toate se voru adauge...; de alta parte e sperantia buna ca in locu, in Satumare, se va propune in viitorul limb'a romanescă in gimnasiu ca studiu strordinariu (pentru romani inse obligatu). Precum amu in tielesu, m. o. Domnul protopopu P. Branu, si parochu localu a si facutu pasii cunintiosi pentru acestu scopu, luandu asuprasi totudeodata si propunerea limbei romane in acestu gimnasiu. *) — Patintia si sperare! Omnia jam sient, fieri quae posse negabam. Celelalte si aici se voru adauge... Dumnedieu ajute si binecuvintedie pasii celor ce se interesedia de destuptarea si luminarea poporului! Fia, ca numerulu ataror barbati bravi se se immultișca! Posteritatea va sacră memorie loru. —

***) Asia crancene dispute nu au teologii romani nici chiaru cu teologii magiari din Pest'a, — ci aici nu e asia mare mirare. —

G. M.

*) La gimnasiulu de Szigetu in Marmatia se propune limb'a romanescă, mi se pare, e unu anu. Asta a fostu si de dorit! Mirare inse, ca nu s'a aflatu nime din marea Marmatia, se suprinda publicul roman cu acésta bucuria, descriindu lucrul mai pe largu. Fratii Marmatiani tacu! Poate tacu si facu. Bine, faca!

КАТАЛОГЪЛЪ

Лібрърієт нозе Сочекъ ет Комп. личи калеа Морошоае №. 6.
(Урмаре.)

Белетристикъ. (Романе, пъве, воиже.)

Леј. Пар.

Геоприе Кастрютъ, пътътъ Скендербеи Принцъ Албаниен,	
trad. de I. Вилческъ, a 2-а ediz. 1 в.	6 30
Гонзальв де Кордова, дела Флориан, trad. de N. T. Оръшанъ, a 2-а edizie 1 в.	9 —
Харі Ставросъ, рециле тънцилоръ, trad. de П. Тевлескъ	9 —
Ioanъ Вижинъ, романъ торало-сатирикъ, de Българинъ, tr. de Василевичъ, 4 в.	36 —
Ісаак Лакведем, de A. Дъмас, 4 вол.	45 —
Кавалерълъ de Харментал, 2 вол. de A. Дъмас, trad. de I. A. Геаногъл щи Ioan Фънду	18 —
Къльториј личното преводълъ катерий теле, tradук. de K. D. Арическъ	3 15
Къльториј личи Палестина щи Езипътъ, de Dim. Болинтинеанъ, къ о префадъ, de G. Cion, 1 в.	12 10
Клотилда щи Edmondъ саъ Isdita франчезъ, de I. E. Никарди, tr. de I. Неголичъ, 2 в.	9 —
Колекције de Невеле, de маи твърди традуктори, 1 в.	4 20
Колекције de Невеле din жърналъ „Патрия“, дозъ вршъри личи 8-о	6 30
Колекције личераре, саъ чеасъръ de odixnъ, de A. Василевъ, къ иллюстраціи, 2 волъ	14 20
(Ва врша.)	

Карточка ла върсъ личи 10. Август къл. п. став ашеа:

	Вал. авст. фр. кр.
Галчини личното	5 54
Корона	— —
Личното националъ	80 65
Овлігаціїе металіч . екъ de 5 %	76 40
Акцийе ванкулъ	909 —
" кредитълъ	219 70
Десънчинареа, овлігаціїе Apdealълъ	— —
Сордълъ дела 1839	— —
Българенъ	— —
Августълъ	100 15